

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri
Theologi, Jnstitvtiones Morales**

In Qvibvs Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

17. Aliæ quæstiones de eadem re dissoluuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

Duodecimū quæritur, Cui acquirat Religiosus per iustam sententiam Monasterio, & habitu priuatis, & ad triremes damnatus, si quid in eis fecerit luci? Respondet Nauarrus *Commentario prædicto, num. 34.* quamdui est in triremis, Episcopo subiecti, ad cuius dioecesim ceteri, qui in triremis derinentur, pertinent: & proinde illi etiam acquirere: quod si triremes euaserit, subiecti Episcopo originis, & ei pariter acquirere. Sed quid si electi Religiosi relegentur ad Provincias à sua origine omnino remotas? Ait Nauarrus ibidem, eos esse subiectos Romano Pontifici. Finge tibi aliquot Religiosos per sententiam iustum a Monasterijs apud Indos expulso, & relegatos in Occidentem: subiecti, inquit, erunt Romano Pontifici. Porrò, an penes Religionis Præfectum, sit potestas delinquere Religiosum ad triremes damnandi, inferni disputabo.

Decimotertio quæritur, An Monachus per sententiam iustum electus ut possit tuta conscientia Clericorum habitu, absque vlla Pontificia facultate? Respondeo cum Nauarro *comment. 2. de regularib. num. 36.* posse: nam pristinum Religionis habitum contra sententiam deferre, fas ipsi non est; sicut nec vt alterius Religionis habitu, cum ad aliam non transferit, nec vlo iure transfire compellitur, vt supra dixi. Quamuis S. Bonavent. in opere de determinationibus questionum circa regulam S. Francisci, c. 14. dicere videatur electum à religione transferre ad aliam: nec posse iure in seculo vivere. Sed cum Nauarro in hoc capite, quest. 7. dixi, eum ad aliam religionem se conferre non debere. S. Bonaventura loqui videtur de electo, qui in seculo citra probable æternæ salutis periculum vivere non potest.

Decimoquarto quæritur, An electo Monacho licet ex mendicato cibo vivere; an potius debeat sibi viatum manum suarum labore conquirere? Respondet Nauar. *comment. citato, num. 37.* sicut cuique liberū est, sua omnia pauperibus erogare, & mendicato cibo pasci, sic etiā liberum est electo Monacho vivere ex elemosynis mendicatis.

Caput XVII.

Aliæ questiones de eadem re dissolvuntur.

PRIMO quæritur, An electus per sententiam iustum a Monasterio repeti debeat; rursus, An cöpeli quæstus illud redire? Questionem hanc mouet id, quod definit Gregorius Nonus in cap. Ne Religioni. De regularibus. Vbi ait: Ne Religioni viri vagantes occasionem habentes, salutis proprie detrimentum incurvant, & sanguis eorum de Prælatorum manibus requiratur: statim, vt præsidentes Capituli celebrandis secundum statutum Concilij Generalis, seu Pares, abbates, seu Priors fugitiuos suos, & electos de ordine suo requirant sollicitè annuam. Qui si in Monasterijs suis recipi possunt secundum ordinem Regularium, Abbates, seu Priors eorum monitione prævia, per Ecclesiasticas censoras compellantur ad receptionem ipsorum falso Ordinis disciplina. Quod si hoc Regularis Ordo non patitur, auctoritate nostra prouideamus, vt apud eadem Monasteria in locis competentibus si absque graui scandalo fieri poterit: aliqui in alijs Religionis dominibus eisdem Ordinis ad agendum ibi panitentiam, talibus vita necessaria ministretur. Si vero huiusmodi fugitiuos, vel electos in-

obedientes inuenierint, eos excommunicent, & tamdiu faciant ab Ecclesiarum Prelatis excommunicatos publicè numerari, donec ad mandatum ipsorum humiliter reverentur. Hæc ibi. Est igitur dubia questionis, An Præpositi Religioni fugitiuos, & electos, quotannis perquirere debeat, & eos ad redditum compellere? Respondet Nauarrus *Comment. citato, num. 36.* quod pertinet ad fugitiuos, hoc eos præstare debere, talesque ab eis etiam reluctantes, & inuitos ad regresum esse compellendos: Quod vero actinet ad electos, esse reducendos, & recipiendos, si reuerteri voluerint, fecus vero si recusauerint. Id probat, quia Panormitanus, Cardinalis, Butrius, & Antonius, quos ille citat, non eodem modo loquuntur de Fugitiis, & Electis: aiunt enim, fugitiuos quotannis perquirēdos, ac etiam, vel inuitos esse reuocados; Electos vero nō nisi redire volentes.

Objicies ex capite citato, generatim ibi Pontificem statuere, vt Fugitiui, vel Electi perquirantur, & reducantur. Respondet Nauarrus, caput illud intelligi de Electis iniuste, hoc est, iurius ordinis prætermisso, & neglecto. Deinde objicies, eos esse ob criminis expulso, ergo sunt reuocandi siquidem eius tantum rei gratia è Monasterio ejiciuntur, vt sic prædicti resipiscant, ac vitam instituant meliorem. Sed ad hoc respondet Nauarrus, eos nequaquam esse electos ad tempus, vt corriganter, & emendentur, sed in perpetuum, vt poena debita puniatur: hoc enim, ait, eos ob culpam suam meruisse. Alij respondent totum prædictum Gregorij Noni decretum, cum sit iurius humani, yu, & consuetudine abrogatum fuisse: neque enim Religionum Prefecti Religiosos electos quotannis perquirunt, neque reducunt, neque repetunt. Item multi ob certa quadam vitia, & delicta sententia iudicatum ad id destinatorum ejiciuntur in perpetuum, nec amplius reducantur. Deinde vñ introductum est in Italia, Hispania, & Gallia, vt Religiosi ob criminis, quibus capitalis pena est irrogata, ad triremes condementur.

Secundū quæritur, An si per iustum sententiam electi reuerti voluerint, debeat eos Monasterium recipere? Rationem dubitandi excitat id, quod in Regula S. Benedicti habetur: Monachum tertio fugientem, & redeuntem non esse amplius recipiendum. Humbertus, quem sequitur Turrecremata, respondent in hunc modum: Si extra Monasterium electi alios sive mala vita exemplo offendat, recipi debent, si intra Monasterium accommodatus sit carcer, in quem coniugi possint. Si vero extra Monasterium neminem offendunt, nulli a obligatione Religiosi tenentur eos admittere, sive primam correcti, & emendati redierint: tandem illi tamen admitti debent, si in vita emendatione perfuerint. Sic ille, S. Bonaventura videtur insinuare Religiosos nullo iure compelli ad eos recipiendos: ipsi tamen electi, inquit, debent ad aliam Religionem se recipere, si commode possint: nam licet ingressum in aliam non voleant; ita tamen certam vnam professi fuerint, vt se Religioni generatim obfrinxerint. Cum enim ad secularem vitam redire nequeant, nec item possint ad laxiorem Religionem transfire, culpa sua melioris conditionis effecti non sunt, vt extra omnem Religionem vivere libere queant. Sic Bonaventura. Sed vt ante iam dixi, nullo iure compellitur, qui est per sententiam iustum electus ad aliam religionem transfire, nec tribus votis foliatus est, quamvis in seculo commoretur.

Quare cum Abbatie, Card. Butrio, & ceteris in eo cap. Ne Religiosis, magis consentio, aut in ea constructione Pontificem loqui de ijs, qui iniuste sunt à religione depulsi: aut de ijs, qui sunt ad tempus electi; aut denique Decretum Pontificis cap. citato, nisi effet vnu, & confuetudine antiquatum, derogare in hoc auctoritatem Regulis Monachorum, dum præcipit eos esse recipiendos, si reuerti voluerint: quod si Regulae repugnant, statuit nihilominus Pontifex, eos esse admittendos, ut apud eadem Monasteria in locis competitibus, si absq[ue] graui scando fieri poterit, alioquin in alijs religiosis dominibus eiusdem Ord. ad agendum ibi pœnitentiam, talibus vitæ necessaria præbeatur. Dicit, in locis competitibus, id est, ut explicat Hostiensis, in ergo suis. Dicit etiam si abque graui scando fieri poterit, hoc est, ut idem auctor interpretetur, dummodo ceteri Monachi non ita offendantur, vt dicant, se potius exituros, quam cum talibus electis commoratoruos. **R O G A I S:** Si electi nihil meiores effecti redierint, num eos recipere cogetur Monasterium? Respondeat quidam, minime: quod colligit ex capite prædicto, vbi dicitur: compellatur ad receptionem ipsorum falsa Ordinis disciplina: hoc est, si emendati reuertantur, quod disciplina regularis depositit, & requirit. Alij tamen aiunt, Monasterium debere eos admirtere, quoniam illorum verborum salua ordinis disciplina, lenitus, inquietus, est, ut explicat Glossa, si imposita pœnitentia, quam Regula Ordinis prescribit, & postulat. **S I Q V A E A S:** quinam in eo capite nomine Abbatum primo loco accipiuntur; & deinde secundo loco? Respondeo, primo loco intelligi Abbates, & Priors, aut Visitatores, aut qui præsident Conuentibus, & Comitijs, hoc est, Capitulis Generibus celebrandis, Secundo loco Abbates, & Priors minores, singulis Monasterijs, Cenobij, Dominiciliis, aut Collegijs præfectos.

Tertio queritur, Cunus Monasterij impensis fint alendi Fugitiui, & Eiecti reuersi iam, & recepti. De qua questione, agit Syluester, verbo, Apostola, q. 10. Respondeat Hostiensis in cap. citato, cunus lentaia est communis consensu recepta, si in aliud Monasterium detrudantur, ali debent impensis primi Monasterij, non secundi: ita etiam Glossa in c. De lapis, 16. q. 6. Quod si primum non habuerit, unde eos alat, almeota ministrabit secundum: quod si nec hoc, ea possit impendere, Abbas Generalis, aut Capitulum Generale prospiciet. Quod si neutrum per se ad impensas sufficiat, utrumque partem suam contribuet. Unde colligit Butrius teste Sylvestro in loco citato, si Monasterium, eo quod eius disciplina collapsa fuerit, ad pristinam Regule obseruantiam reuocetur, data optione Monachis in eo remanendi, aut alio commigrandi, ipsi alio recentibus, debere eis primum Monasterium alimenta, quod Sylvestris in verbo, Apostola, q. 10. ad finem concedit, quando secundo Monasterio sunt inutiles.

Quartu[m] queritur, Quas pœnas Apostatis ius Canonicum irroget? Respondeo, in c. Anobis, De Apostola, præcipi, vt in carceres detrudantur, si miseri, vel bladitijs nullatenus induci queant, ut abiectum habitum resulant, & ibi durè affligantur: ita ut solummodo vita sibi misera referetur, donec à suo crimine resipiscant. Et in c. V. periculo-

fū, in c. Ne Clerici, vel Monachi, excommunicatione feriuntur Religiosi professi, in scholis, vel alibi temerè sua Religionis habitum dimittentes, vel se conferentes ad quælibet studia literarum, sine consensu Superiorum, cum consilio Conventus, vel maioris partis, quam pœnam supra explicuimus.

Quinto queritur, Quam pœnam incurrat Religiosus Apostata, si sacris Ordinibus initietur? Respondeo, in c. Consultationi, De Apostola, haberi: Monachus aliquem sacram Ordinem in Apostola recipient, quoniam suo fuerit reconciliatus Abbat, & receptor penitentiam, absque dispensatione Romani Pontificis ministrare poterit in Ordine sic suscepit. At de eo, qui ex uno Monasterio ad aliud alterius Religionis contrafas, & ius se confert, responsum est in c. Ex parte de temp. ordin. à Pontifice rogato de quodā Monacho, qui ad Nigros Monachos transferat, & ad Sacerdotij Ordinem ascenderat: Nisi Canonicum aliud impedimentum obster, ipsum Monachum Sacerdos officium libere exequi permittatis. Sic ibi Pontifex respondit. Quo fit, ut iuxta aliquorum sententiarum transiens Religiosus ad aliam Religionem, non sit Apostata, sed fugitiu[m] se celans Abbat, ac proinde minime afficiatur pœnis iuris tamquam Apostata, sed ut fugitiu[m], vel ut temerarius sui habitus deseritor. Porro animaduertendum est, cum in c. V. periculo, supra citato, excommunicatione irrogetur Religiosi lux Religionis habitum temere dimittentibus, ac proinde etiam Apostatis, inde fieri, ut si Religiosi ordinem Ecclesiasticum etiam minorem aliquem suscipiant, suspensionem, irregularitatem contrahant, ut Abbas eo capite annoverat, quamvis in c. Consultationi, De Apostola ante sextum Decretum edito, solum dicatur, Apostaram alio modo Ordine initiatum, sine Romani Pontificis beneficio ministrare non posse.

Sexto queritur, An qui è Religione recedens liberè vagatur animo, & voluntate ad cā nunquam redeundi, habitu tamen ipsius Religionis retento, sit vere, & propriè Apostata? Innocentius in c. vii. De renunciatione, &c. in cap. Interlexum, De statu, & qualitate ordinando, a firmat esse Apostaram. Sic etiam Sylvestris, Caietanus, & alij quod verissimum mihi videtur esse: nam sicut habitus Monachum non facit, sed Regula Monastica professio: si Apostata reddit a Monastica professione recessus, etiam si habitus non deponatur. Sed questionis est dubia, an hic Apostata ipso iure in excommunicationem incurrat. Quidam fatentur esse quidem verē, & propriè apostatam; negant tamen illa excommunicatione iuris affici, quoniam in cap. V. periculo, ne Clerici, vel Monachi, in c. Solum excommunicatione ipso facta, irrogatur his, qui post professionem alicuius Religionis approbata, expresa, vel tacite factam, habitum sua Religionis temere dimittunt: at hic, de quo queritur, apostata est, sed habitum non deponit, & nuf quā alias excommunicatione, ipso iure in Religionis desertore, nisi habitum dimittat, constituitur. **Caiet.** Sylvestris, Innoc. & alij, Apostatam esse dicunt, sed incitat nec ne ipso facto in excommunicationem, non exprimitur; quamvis Apostatarū pœnas contrahere faciantur. Certè probabilius mihi videtur, cū ipso facto in excommunicatione incidere: nā in c. V. periculo, ideo excommunicatione constituitur in eos, qui

fū

sue Religionis habitum temerè dimittunt, ut pericula Religionis euagādi occasio subtrahatur: ergo siue habitu induitus, siue eo exutus, Monachus à Religione defeccerit, ut liberè euagetur, in excommunicationem incurrit: præsertim cum in cap. Consultationi de Apostatis, statutum sit, Apostolatam Religionis desertorem, si sacrif. Ordinibus initietur irregularitatem contrahere.

Iacap. Ex parte de temp. ordinis.
Septimò queritur, An qui contra iura, hoc est, facultate non petita ad Religionem arctiore, vel laxiore le confert, in Apostata poenas incurrit? Respondeo, minime. Sic Glossa communis consensu recepta: nam hic peccat quidem, quoniam transfeudo ad aliam Religionem iura non seruat, & eos Religiosos, quos dimittit, offendit, turbat: at verò apostata non est, eo quod non simpliciter à Religiose vita, sed a certa Religionis instituto recedit. Vnde potest quidem in alias iuris poenas incidere, in apostata autem poenas non item.

Octauò queritur, In quam iuris poenam labatur, qui sue Religionis temerè habitum deponit. De hac questione Syluester excommunicationis, in excommunicatio. 2.4. Angel. excommunicatio. 6. casu. 27. Rosell. excommunicatio. 1. excommun. 16. Anton. par. 3. tii. 24. cap. 53. Caiet. in sum. c. 61. Nauar. cap. 27. nu. 131. Tabien. excommunicatio. 5. casu. 23. Respondeo, haud dubie in excommunicatione ipso facto, cap. Vt periculosa, ne Clerici, vel Monachi, in 6. & quia in ea cap. dicitur: qui habitum temerè dimittit, sit in eam non incidat si quis iusta ex causa dimittat, puta, gratia vestem laudi, vel mundandi, vel caula morbi, vel vt ait Glossa ab alijs recepta, metu mortis, vel periculi, aut mali, alioqui grauior, captiuitatis scilicet, fermitutis, carceris, ignominiae, dedecoris, ut si Religiosi per loca Turcarū, Saracenorū, Hæreticorum, vel aliorum Christiani, aut Religiosi nominis hostium transirent.

Nonò queritur, An qui illicite dimittit habitum, eo ipso excommunicationem incurrit? Quidam affirmant, ita enim censet Rosella excommunicatio. 1. in excommun. 16. vbi ait, oppositum esse periculum, eo quod idem sit temerè habitu dimittere, quod illicere: & quia alioqui iura præcipiunt, vt Monachus semper habitum gestet ita vt sine eo in lecto etiam non iaceat, & dormiat, casu. 20. q. 1. & Glossa in cap. Sanctorum. d. 23. Sed verius alij tradidere, non quamlibet illicitam habitus dimissionem dici in eo c. Vt periculosa, cemeriarum, ac proinde excommunicatione non subiecti. Ut si Religiosus intra Monasterij claustra quadam animi levitate ad modicum tempus deponat habitum, vt solum commodius capiat, vt falter, vt currat, vt ludat, vel se in balneo, aut flumine lauet: ita ex Paludano, Antoninus loco citato. Idem quoque docent Ioan. Andr. in eo c. Vt periculosa. & Sylu. & Nauar. loci supra citato. S. I. R. O. G. B. S. an latem excommunicationem contrahat, si dimittat ad breue tempus, vt cum soemina rem turpem habeat, vel vt furto quicquam surripiat, aut aliud simile peccatum lethale commirat. Quidam affirmant, vt Paulus. & Antoninus, præsertim cum id extra Monasterium facit; aiunt enim eum sue Religionis habitum temerè ad hæc facienda dimittere. Alij negant, vt Syluester excommunicatio. casu 24. Nauar. in Manu, c. 27. nu. 131. quoniam quamvis dimittendo peccet,

non tamen dimittit, ut liberius vagetur. Valde probabile est, quod Syluester, & Nauarrus sententia sunt. Et mihi id placet: quoniam quamquam reuera deponit habitum, & grauiter peccat, & dimittit, ut liberius peccet: non tamen dimittit, ut assumat alium, sed deponit voluntate resumendi.

Dicimò queritur, An quæ sui Religionis habitum retinet quidem, sed gestat occulte, ita ut exterius nullo modo appareat, excommunicationi subdat? Duæ sunt opiniones: Vna affirmat, quia occulte gestare, idem valer, quod dimittere, eo quod inde libera vagandi occasio arripitur, & aliorum etiam offensio dignatur. Sic Glossa in Clem. qnoniam, de vita, & honest. Cleric. Rosell. Sylvestr. Nauar. loci citato. Altera verò negat, quia qui habitum occultat, nō eo ipso, habitum deponit. Abbas in cap. Deus qui, De vita, & honest. Cleric. nu. 4. Mihi prima opinio magis probatur: Si ita occultat, ut nihil prorsus appareat. Secus verò si ita celat, ut à domesticis, vel familiaribus cerni queat.

Vndecimò queritur, An qui sue Religionis habitum deposito, alterius Religionis amictum assūmir, excommunicatione afficiatur? Lapus, Dominicus in c. Vt periculosa, ne Clerici, vel Monachi in 6. Angel. & Rosella, & Tabiensis loci supra citato, negat, quia licet certa Religionis habitum dimittat, non tamē absolute, & simpliciter Religionis. Item, quia vt paulò ante iam diximus, non est Apostata, qui ab una Religione recedes ad aliam, quamvis peccando se confert. Ergo nec temerè dimittit habitum certa Religionis, qui alterius sumit. Caietanus tamen, Syluester, Nauarrus loci ante citato, affirms, & probabilius, vt multis quidem videtur, quoniam in cap. Vt periculosa, planè dicitur: qui sua Religionis habitum temerè dimittit. Alia verò ratio est de Apostata: defector enim religionis nō est, nisi qui ab solute, & simpliciter deficit à religione, nō qui ab una recedens se recipit ad aliam. Ceterum valde probabilis est prima sententia, quoniam non dimittit sua religionis habitum, ut liberè vagetur, & in cap. Vt periculosa. Hæc est ratio, & causa, ob quam excommunicatione fertur. Mihi verò magis probatur sententia Caiet. Sylvestr. & Nauarri.

Duodecimò queritur, An qui sua Religionis habitu retento, ad aliam transit, cuius habitu suscepit, siue tunc temporis, religionis vestem deponit, excommunicationem incurrit? Respondeo cum Caietano loco citato, minime: quoniam transfeudo peccet, quoniam sua Religionis habitum non dimittit, donec alterius sumat. Alterius autē Religionis Monachus effectus, prioris habitum amplius gestare non potest.

Dicimotertiò queritur, An qui dimittit habitum, sed suam personam occultat, ac celat, sit excommunicatione subiectus? Quidam negant, etiam si id extra Monasterium faciat, & ad horam vnam, aut etiam duas, quoniam in cap. Vt periculosa, excommunicatione irrogari videtur his, qui dimittunt, ut liberius vagentur, qualis non est, qui dimittit quidem, sed personam celat. Mihi tamen probabilius videtur, eum in excommunicationem labi, quoniam deponit habitum, & quamvis se occulter ac celat, ipso tamen facto liberam habet euagandi facultatem.

Dicimoquartò queritur, An si quis sua Religionis habitu dimisso, alterius sumat, ut ad tem-

pus alteri Religioni obsequium præstet, videlicet, ut concionetur semel, vel ut disputet, vel doceat, excommunicatione afficiatur. Quidam negant, quoniam is iusta de causa id facit: ac proinde habitum non videtur temerè dimittere. Alijs vero probabilius oppositum appetit, eo quod etiam temerè dimittat, qui solùm id facit, ut alienis Religionis inferuatur. Ceterè si id Charitatis lex requirat, ac postulet; nempe, ut alterius Religionis necessitatem subleuet, non est Ecclesiastica pœna reus indicandus: sicut etiam si habitum quis deponeret, ut alterum è mortis periculo liberaret, à latronum, & hostium in fiduci eriperet, & id commodè, nisi habitu dimisso, præstare non posset. At vero si grauis necessitas, & causa non sufficit, excommunicationem contrahit, qui dimittit habitum, ut alijs inseruatur.

Dicimodo quicquid queritur, An Monachus, qui intra Monasterij, vel Coenobij claustra temerè habitum dimittit in excommunicationem incidat? Angelus loco *supra citato*, negat, eo quod putat hanc turis pœnam non contrahit, nisi Religionis habitum extra Coenobium dimittat: nam in cap. *V* *periculosa*, dicitur: *qui in scholis, vel alibi, satis effet, inquit Angelus, si diceretur, qui alicubi, vel quois alio loco dimittit. Et quoniam in eo etiam capie, causa redditus, ut periculosa euagandi occasio Religiosis præcidatur.* Sed verius est, quod Syluester, Rosella, & Nauarrus loci prædicti, fenserunt, cum etiam prædictæ iuris pœna subiecti; præsertim cum in Monasterio habitu exitus laicorum oculis patet, aut le illis obiicit.

Dicimosexto queritur, An Religiosus Apostata in Abbatem, aut Præpositum eligi iure queat, postquam ad inclinarem vitæ frugem, & Religionem reuersus est à crimen, & pœna iuris ab-solutus, & bonæ opinionis, ac famæ *Archidiaconom* quidam sequi negat. Alijs vero oppositum probabilius videtur, eo quod nullo iure impeditur, quo minus eligi possit.

Caput XVIII.

De his, que pertinent ad quoslibet Religiosos ex Concilio Tridentini decretis.

Præcepto Sancti Concilij Tridentini *Sess. 25.* de regularib. c. 22. constitutum est, ut omnes, & singuli Canones, qui de Regularibus prescribuntur, in omnibus Monasterijs, Coenobijs, Collegijs, & Conventibus, quorumcumque Monachorum, & Regularium, quamprimum executioni mandentur: ideo breui complectar quicquid in sacris eiusdem Concilij decretis, & Canonibus ad Monachos, Religiosos, & Moniales spectat.

Quod igitur ad Religiosos pertinet, in primis *Sess. 4.* in Decreto de *vñ*, & editione sacrorum librorum, sic habetur: Non licet fratribus imprimere, seu imprimi sacre libros de rebus sacris, sine approbatione Ordinarij, & licencia suorum Superiorum.

Secundo, In *Sess. 5.* cap. 1. De reformatione consensibus, in quibus studia literarum commode vigere possint, sacra Scriptura lectio habeatur, que lectio a Capitulo generalibus, & provincialibus assignetur dignioribus libroribus.

Tertiū, In *Sess. 5.* De reformat. cap. 2. & *Sess. 23.*

c. 4. Regulares cuicunque Ordinis, sine licencia Superiorum Ordinarij, & benedictione Ordinarij, etiam in Ecclesijs suorum Ordinum prædicare incipere non possunt: in alijs autem Ecclesijs, ultra licentiam Superiorum, etiam Episcopi licetum habere teneantur, & in illis contradicente Episcopo, prædicare non presumantur.

Quartū, In *Sess. 5.* De reformat. cap. 2. Si aliquis Prædicator (quod absit) errores, aut scandala diffundantur in populo, etiam in Monasterio sui, vel alterius Ordinis prædicet, Episcopus ei prædicationem interdicat: quod si heres prædicauerit, contra eum secundum iuris dispositionem aut loci consuetudinem procedat, etiam si Prædicator ipse generaliter, vel specialiter exemptionem se esse praetendat.

Quintū, In *Sess. 6.* De reformat. cap. 3. & *Sess. 11.* De regular. c. 14. Regulares extra Monasterium degentes, etiam sui Ordinis privilegij preterea, ab Ordinario loci, si deliquerint, puniri possint: Et qui intra claustra Monasterij degnit, etiam Episcopo non subiecti, & extra ea notorie deliquerint, ut populo scandalum sint, intra terminum ab Episcopo præfigendum, a suo Superiori severè puniatur, & de punitione, Episcopum certiore faciat, si minus a suo Superiori officio præcuretur, & delinquere ab Episcopo puniri possit.

Sextū, In *Sess. 7.* De reformat. cap. 8. & *Sess. 21.* De reformat. cap. 8. Locorum Ordinarij, Ecclesiæ quacunque quomodolibet exemptas auctoritate Apostolica singulari annis visitare possint, non autem ipsa Monasteria, quod attinet ad correctionem Fratrum. *Sess. 25.* De regular. c. 20. Animaduertendum est, nomine Ordinariorum intelligi etiam inferiores Episcopis Ecclesiarum secularium, vel regularium Praefectos, cuiusmodi sunt Abbates, Praepositi, Priors, & alij Religionis Praefecti. Cardin. in *Clement.* 1. q. 8. De supplicatione Prelato. Nauarr. consil. 5. de sponsalibus. Glossa in cap. Ordinarij, De officio ordinis in verbo, Locorum, in *Sess. 10.* & cap. *Quamquam*. De *vñ*, in 6. in verbo, Locorum Ordinario. Vnde in hoc loco non solùm intelliguntur Episcopi, sed etiam Religionum Praefecti, qui suas Ecclesiæ visitant, ut est in more positum. Nam, ut ait Nauar. *Loco citato*, plurimum refer, an constitutio, sive canon concedat aliquâ facultatem Diocesanis, an Ordinarij locorum: nam si concedat Diocesanis, eo ipso, solis Episcopis concedere videatur: si ordinarij locorum, non solùm Episcopis, sed etiam inferioribus Ecclesiarum Praefectis iurisdictionem habentibus concedit.

Septimū, In *Sess. 14.* De reformat. c. 11. & *Sess. 11.* De Regularib. cap. 19. Regulares translati de uno Ordine ad alium, sub obedientia sui Superioris perpetuo manent, & nulli in cuicunque Ordinis Prelatus, vigore cuicunque facultatis aliquem ad habitu, et professione admovere possit, nisi ut in Ordine ipso, ad quem transferuntur sub sui Superioris obedientia in clauistro perpetuo maneat, & taliter translati, etiam si Canonorum Regularium fuerit ad Beneficia secularia, etiam curia omnino incapax existat. Et nemo uidem Regularis cuicunque facultatis vigore transferatur ad laxiorem Religionem: nec item detur licentia cuicunque Regulari occulte deferendi habitum sua Religionis.

Octauo, In *Sess. 22.* decreto de obliterandis, & vitandis in celebrazione Missæ. Cuicunque generis maledictum condicione, placet, & quicquid pro Missis novis celebrandis datur, atque importune, & idlibet etiam e ceteris missarum exactiones, potius quam postulationes, atque humi-ndis, que à Summis iace, vel certe super que in non longe abiunt, amano prohibeantur.

Nono, In eadem *Sess.* & Decreto. Episcopi in suis diocesis interdicunt, ne cui vigo, & ignoro Sacerdoti Missarum ce-